

870

No. 11a

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over het ontwerp van wet houdende een regeling van het
assurantiebemiddelingsbedrijf.

Nadat het Voorlopig Verslag der Commissie aan de Regering was
medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD

De ondergetekenden betreuren het, dat enige leden vooraansnog
weinig geneigd zijn om met het ontwerp mede te gaan. Zij hebben
zich overigens verbaasd over de opmerking in het Voorlopig Verslag,
dat van een eigen standpunt van de Regering in deze materie on-
voldoende was gebleken. Zij menen, dat in de voorafgaande stukken
en tijdens de mondelinge behandeling in de Tweede Kamer het stand-
punt van de Regering duidelijk tot uitdrukking is gekomen. De vraag,
of in de Sociaal-Economische Raad voldoende deskundigheid zal zijn
te vinden voor de uitvoering van de hem bij deze wet opgedragen
taak, wordt door de ondergetekenden bevestigend beantwoord. Voor-
eerst hebben in de Raad personen zitting, die op verzekeringsgebied
alleszins deskundig geacht kunnen worden. Bovendien zal de Raad
ongetwijfeld zorgen, dat het met de uitvoering van de wet belaste
personeel voldoende deskundig is. Tenslotte zal de Raad worden bij-
gestaan door de in artikel 2 bedoelde Commissie van Advies.

De ondergetekenden kunnen, naar aanleiding van hetgeen door
andere leden werd opgemerkt, tot hun genoegen beamen, dat de ver-
houdingen tussen verzekeraars en tussenpersonen sinds de opheffing
van de oude en de instelling van de nieuwe bedrijfsorganisaties op
het gebied van het assurantiebemiddelingsbedrijf belangrijk zijn ver-
betert. Tussen beide groepen hebben verschillende malen besprekin-
gen plaatsgevonden, die tot gevolg hadden, dat bestaande moeilij-
kheden tot oplossing konden worden gebracht, terwijl in andere ge-
vallen begrip voor elkanders standpunt als resultaat werd geboekt.

Ten aanzien van de vraag, of in de kringen van de direct-belang-
hebbenden een wettelijke regeling alsnog wordt gewenst, kan de
eerste ondergetekende mededelen, dat hem uit ingewonnen infor-
maties is gebleken, dat de verzekeraars, alsmede de beursmakelaars,
ongetwijfeld de voorkeur geven aan een regeling in onderling over-
leg. Van de overige tussenpersonen kan dit zeker niet worden gezegd.
Deze laatsten, die de grote meerderheid der tussenpersonen uitmaken,
verlangen een wettelijke regeling, zoals ook duidelijk blijkt uit het
aan de ondergetekenden in afschrift toegezonden adres van 16 No-
vember 1951 aan de leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

De ondergetekenden hebben met bevreemding vernomen dat enige
leden, reeds eerder aan het woord, het wetsontwerp onbegrijpelijk
achten voor hen die niet in het assurantiebedrijf thuis zijn, temeer
daar deze leden geen voorbeelden geven van hetgeen in de wet
voor iemand, die voldoende algemeen ontwikkeld is, doch geen
specifieke kennis van het bedrijf der assurantiebemiddeling heeft,
niet zou zijn te begrijpen. Ook bevreemt de ondergetekenden
de opmerking dezer leden, dat de Regering er niet voldoende naar
zou hebben gestreefd het vraagstuk, waarom het hier gaat, aan de
Staten-Generaal duidelijk te maken. Het komt hun voor, dat daar-
aan toch alle aandacht is besteed in de Memorie van Toelichting en
in de Memorie van Antwoord op het Voorlopig Verslag van de
Tweede Kamer. Desalniettemin zijn zij gaarne bereid te voldoen aan
het verzoek dezer leden een beeld te geven van de wijze, waarop het
assurantiebemiddelingsbedrijf werkt, althans voorzover zulks recht-
streeks kan bijdragen tot de verbetering van het inzicht met betrek-
king tot de onderhavige materie.

Bij de totstandkoming van een verzekering zijn in den regel be-
trokken de verzekeringnemer, de tussenpersoon en de verzekeraar.
Het is de tussenpersoon, die met de verzekeringnemer en de verzeke-
raar het contact onderhoudt. Het is zijn taak om enerzijds de ver-
zekeringnemer voor te lichten terzake van de door hem gewenste
verzekering en anderzijds de verzekeraar in te lichten over het te
verzekeren risico.

Teneinde deze tweeledige taak goed te kunnen verrichten, dient hij
in de eerste plaats na te gaan of het risico, dat de verzekeringnemer
gedekt wil zien, wel het risico is, dat de verzekeringnemer mede-

deelt te willen doen verzekeren, daar veelal de ondeskundige ver-
zekeringnemer niet op de juiste wijze omschrijft het risico, dat hij in
feite wenst te dekken. Het is mede zijn taak om de verzekeringnemer
erop te wijzen, dat het is aan te bevelen bepaalde risico's te dekken.
Bij het opstellen van een contract dient hij erop te letten, dat dit is
aangepast aan de speciale wensen van de verzekeringnemer en dat de
dekking door een solide verzekeraar wordt afgegeven en de premie
zo laag mogelijk is gesteld. Ten aanzien van de verzekeraar is meer
speciaal zijn taak om deze een juist en volledig beeld te geven van
het door hem te verzekeren risico, alsmede de verzekeraar in te
lichten over alle overige voor hem van belang zijnde gegevens.

Aan al deze omstandigheden dient de tussenpersoon zowel vóór
als na het afsluiten van de verzekering zijn volle aandacht te blijven
besteden. Het is duidelijk, dat een tussenpersoon om deze taak naar
behoren te kunnen verrichten deskundig en betrouwbaar dient te
zijn.

Al naar gelang de tussenpersoon dichter bij de verzekeraar dan
wel bij de verzekeringnemer staat, varieert zijn plaats in het assuran-
tiebemiddelingsbedrijf, een en ander al dan niet met behoud van de
status van zelfstandig bemiddelaar. Met behoud van de eigen zelf-
standigheid staat het dichtst bij de verzekeraar de gevolmachtigde
agent, die als zodanig de verzekeraar vertegenwoordigt. Zijn functie
bestaat uit bemiddeling tussen de verzekeraar en de tussenpersoon.
Indien hijzelf tevens tussenpersoon is, treedt hij uit hoofde van deze
laatste functie rechtstreeks in contact met de verzekeringnemer, zij
het met andere bevoegdheden dan als tussenpersoon zonder meer.
Het dichtst bij de verzekeringnemer staat de makelaar, in het ge-
val, dat hij optreedt als gemachtigde van de verzekeringnemer en een
verzekering sluit op zijn eigen naam, zonder vermelding van die van
zijn opdrachtgever. Gezien in het licht van hun verhouding tot de
verzekeraar en de verzekeringnemer bestaan er tussen de hierboven
aangegeven typen een reeks van andere typen, waarvan elke vertegen-
woordiger zijn eigen, wat speciale positie inneemt. Een bijzondere
plaats in de wereld van de assurantiebemiddeling neemt ook de zo-
genaamde provinciale assurantiebezorger in, die met de toename
van de economische bedrijvigheid in de provincie geleidelijk groeide
in de richting van de makelaar en steeds veelvuldiger contact dient
te hebben met de beurzen van Amsterdam en Rotterdam. Deze groei,
die nog niet is voleindigd, brengt speciale aspecten met zich mede.

De verschillen tussen de typen van tussenpersonen worden mede
veroorzaakt door de rechtsverhouding, waarin zij tot de verzekeraar
staan. Er bestaan verschillende variaties van binding met de ver-
zekeraar, die lopen van de volkomen vrije en zelfstandige tussen-
personen via de tussenpersonen met een agentuurovereenkomst tot
de tussenpersonen in volledige loondienst van een verzekeraar. Deze
laatste vorm doet zich hoofdzakelijk voor in de levensverzekering en
met name de volksverzekering.

Voorts zijn er tussenpersonen, die zich beperken tot een bepaalde
soort van verzekeringen, anderen sluiten nagenoeg alle soorten ver-
zekeringen, hetzij bij een bepaalde, hetzij bij elke door hen acceptabel
geachte verzekeraar. Dit laatste onderscheid beperkt zich niet alleen
tot de soorten van de te verzekeren risico's, doch brengt tevens met
zich mede het al dan niet gespecialiseerd zijn op risico's met bij-
zondere aspecten, die speciale deskundigheid voor de beoordeling en
de onderbrenging vragen. Dit soort gespecialiseerde verzekeringen
kan niet volgens standaardmodellen worden gesloten; gewoonlijk
worden deze verzekeringen ter beurse van Amsterdam of Rotterdam
afgesloten.

Deze korte typering van de voor dit ontwerp van wet belangrijke
categorieën van tussenpersonen mogen worden besloten met de onder-
scheiding, welke reeds eerder in de stukken is gebezigd, namelijk de
onderscheiding in tussenpersonen, die werken in hoofdberoep, in
nevenberoep (regelmatig werkend) en in nevenberoep (bij gelegen-
heid werkend).

De in de wet gebruikte titulatuur der diverse categorieën tussen-
personen is aangepast aan de in het bedrijfsleven gebruikelijke be-
namingen.

Naast hun relaties met allerlei soorten van tussenpersonen houden
de meeste verzekeraars er een apparaat op na, dat dient ter con-
trôle, ondersteuning en voorlichting van het corps van tussenper-
sonen. Dit apparaat (de buitendienst of de inspectie) houdt het con-
tact tussen de maatschappij en de tussenpersonen levendig en heeft
daarnevens het doel om, waar noodzakelijk, de helpende hand te
bieden voor het oplossen van moeilijke problemen waarvoor de ver-
zekeraar, de tussenpersoon of de verzekeringnemer zich gesteld zien.
Tevens worden door dit apparaat nieuwe verzekeringsvormen en nieu-
we acquisitiemogelijkheden en inzichten aan de tussenpersonen ter
kennis gebracht. Uiteraard onderhouden de inspecteurs het nauwste
contact met de zogenaamde vaste agenten van hun maatschappij en

is het contact met de grotere vrije tussenpersonen minder intensief.

Voor zijn bemoeienissen bij het tot stand komen van een verzekering ontvangt de tussenpersoon van de verzekeraar een provisie. De gevolmachtigde agent ontvangt een zogenaamde tekeningsprovisie. In bijzondere gevallen worden daarboven ook wel superprovisies, een winstaandeel, een onkostenvergoeding of andere soortgelijke extra vergoedingen gegeven. Voor sommige categorieën van tussenpersonen is hiermede voor hen de verzekering afgedaan, zij laten de verdere behandeling er van over aan de betrokken maatschappij. Vele andere tussenpersonen echter incasseren regelmatig de voor de verzekering verschuldigde premie en ontvangen daarvoor incassoprovisie. Deze incassoprovisie is voor hen veelal een integrerend bestanddeel van hun dagelijks inkomen en geeft hun een bepaald vast geldsbedrag, waarop zij kunnen rekenen. Tenslotte berekenen die tussenpersonen, die ook bij de schade-afwikkeling hun bemiddeling verlenen, een afmakingscourtage voor de door hen als zodanig verleende of ter beschikking gehouden diensten.

Elke tussenpersoon, die zijn beroep goed uitoefent, ongeacht of hij al dan niet de premiën int of daarvoor verantwoordelijk is, zal al de door hem gesloten verzekeringen regelmatig toetsen aan de werkelijkheid en daartoe de verzekeringnemers bezoeken; zijn taak is voor de belangen van deze verzekeringnemers te waken en zodoende de vertrouwenspositie, die hij behoort in te nemen, te bevestigen en te versterken. Hij zal zich beijveren elk contact tussen de verzekeraar en de verzekeringnemer via hem te leiden. Het gevolg is natuurlijk mede, dat door de gevestigde relatie de verzekeringnemers vaak nieuwe verzekeringen door zijn bemiddeling zullen afsluiten. Het op deze wijze gevormde geheel van relaties en meer concreet van de bestaande verzekeringsovereenkomsten wordt in het spraakgebruik met het woord „portefeuille” aangeduid.

Ter beantwoording van de vraag van enige leden over de verschillen tussen de verhoudingen op het gebied van het onderlinge schadeverzekeringsbedrijf en de verhoudingen bij andere vormen van bedrijfsuitoefening zij opgemerkt, dat bij de niet-commerciële onderlinge schadeverzekeringsbedrijven de verhouding tussen de onderlinge en haar correspondenten niet louter van zakelijke aard is.

De correspondenten verrichten werkzaamheden, die niet door normale tussenpersonen worden verricht. Hun functie is practisch altijd een nevenfunctie; hun werkwijze draagt meer een propagandistisch karakter, terwijl het assurantietechnisch werk voor de correspondent meer op de tweede plaats komt. In de loop van deze Memorie van Antwoord wordt op deze verhouding nader teruggekomen.

Reeds uit de bovenstaande beknopte schets, die tevens de beantwoording van de door de hier aan het woord zijnde leden gestelde vragen bevat, is op te maken dat een bedrijf als het onderhavige vele mogelijkheden tot misstanden in zich houdt. Indien ondeskundigen zich met het bemiddelen op verzekeringsgebied bezig houden, bestaat het ongetwijfeld reële gevaar, dat verzekeringen worden afgesloten, die de verzekeringnemers niet de risicodekking geven, welke door hen gewenst wordt en voor hen geschikt is; de praktijk is er om aan te tonen dat zulks inderdaad voorkomt.

In het algemeen kan worden gesteld, dat de provisie in een redelijke verhouding staat tot de werkzaamheden, welke worden verricht door de persoon, die zijn taak deskundig en conscentieus vervult op een wijze als hierboven omschreven. De afsluitprovisie is echter hoog te noemen in die gevallen, waarin ter verkrijging daarvan niets anders gedaan wordt dan het aanbrenge van de verzekering of slechts van het adres van de aspirant-verzekeringnemer. Daarom is de neiging, om als tussenpersoon op te treden, groot. Zulks verklaart ook, dat in de door grote werkloosheid gekenmerkte jaren na 1930 velen zich hebben toegelegd op het sluiten van verzekeringen, juist terwijl de slechte omstandigheden zich reeds extra gevoelig deden gelden in de verzekeringsbranche. Wanneer dus in de Memorie van Toelichting gesproken wordt van het zich op de assurantiebemiddeling „werpen” van door de crisis van 1930 getroffen personen, die aldus poogden „althans wat te verdienen”, dient dit geenszins beschouwd te worden als een disqualificatie van de geestelijke instelling van de betrokkenen, gezien in het licht van hun pogen om werk te verrichten en geld te verdienen; dit individuele pogen is als zodanig alleszins toe te juichen. Algemeen-economisch bezien betekende een dergelijk streven echter — nu het op grote schaal werd toegepast — een aanmerkelijke verslechtering van de positie van de toentertijd werkzame beroepsbemiddelaars. Het betekende voor verschillenden van hen dat zij metterdaad door deze concurrentie in de handen van steun- en liefdadigheidsinstellingen vielen. De ondergetekenden menen, dat een roep om wettelijke bescherming onder die omstandigheden alleszins begrijpelijk is. Zij hebben met de constatering, dat voor 1936 „geen enkele wettelijke bescherming” door de assurantiebemiddelaars werd genoten, niet willen poneren, dat dit in het algemeen een afkeurenswaardige toestand zou zijn.

Het is hun ook niet duidelijk waaruit dit — zoals enige reeds eerder aan het woord zijnde leden menen — zou blijken, terwijl zij evenmin in dit deel van de Memorie van Antwoord kunnen lezen dat de normale concurrentie, die onder de beroepstussenpersonen bestaat, in de ogen van de Regering afkeuring verdient. Wel echter verdient naar de opvatting van de Regering afkeuring die concurrentie onder beroepstussenpersonen, die van oneerlijke middelen gebruik maakt, zoals bijvoorbeeld het geven van retourprovisie, dan wel het zogenaamde oversluiten op grond van een onjuiste voorstelling van zaken. Evenzeer verdient afkeuring de concurrentie, die de beroepstussenpersonen wordt aangedaan door ondeskundige derden, die zich niet toeleggen op het sluiten van verzekeringen, doch, hetzij door het uitoefenen van morele pressie, hetzij door gebruik te maken van bestaande relaties, door eenvoudig signaleren van de verzekeringsmogelijkheid de provisie incasseren.

Dat er — zoals van andere zijde wordt opgemerkt — voor het onderlinge verzekeringsbedrijf en dan met name het zuivere coöperatieve bedrijf moeilijkheden zouden kunnen ontstaan bij een toepassing zonder meer van de bepalingen zoals die thans luiden, kunnen de ondergetekenden zonder reserve beaamen. Zij hebben hiervan reeds uitvoerig blijk gegeven in de voorgaande stukken en met name op bladzijde 8 van de Memorie van Antwoord op het Voorlopig Verslag van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. De moeilijkheden schuilen voornamelijk in de bijzondere positie, die de correspondent van deze onderlingen, die als tussenpersoon moet worden beschouwd inneemt.

De beweegredenen voor de door deze correspondent verrichte werkzaamheden vinden veelal in de eerste plaats hun grond in een bepaalde overtuiging op het stuk van de coöperatieve gedachte: zijn werkzaamheden voor de door hem vertegenwoordigde onderlinge zijn ten dele dan ook anders geaard dan die van een gewone tussenpersoon. Het staat echter boven twijfel, dat ook financiële overwegingen wel degelijk voor de correspondent van belang zijn. Het valt daarnevens niet te ontkennen, dat ook hier deskundigheid vereist is en van bijzonder belang is voor de verzekeringnemer. Reeds gaven de ondergetekenden in genoemde Memorie van Antwoord aan, welke mogelijkheden zij in de wet hebben opengelaten voor een regeling, de ten volle recht doet wedervaren aan de onderlinge verzekeraars. Daar het orgaan, dat met de uitvoering van de ontworpen regeling zal worden belast, de Sociaal-Economische Raad is en daarin een vertegenwoordiger van de Nationale Coöperatieve Raad zitting heeft, is aan de wens tot vertegenwoordiging daarin reeds voldaan. Indien in de toekomst de uitvoering aan organen van het betrokken bedrijf zelf zou worden toevertrouwd, dan zal daarin het onderlinge bedrijf ongetwijfeld vertegenwoordigd zijn. Indien met de in het Voorlopig Verslag gemaakte opmerking is bedoeld te zeggen, dat een vertegenwoordiger van de bedoelde onderlinge verzekeringsmaatschappijen in de Commissie van Advies zitting dient te hebben, kunnen de ondergetekenden de wenselijkheid daarvan wel onderschrijven, doch op dit ogenblik daarover geen positieve toezegging doen.

Het is thans nog niet mogelijk concreet antwoord te geven op de vraag van enige leden, welke vakkennis zal worden geëist ter waarborging van een vakkundige uitoefening van het assurantiebemiddelingsbedrijf, daar over dit onderwerp de Commissie van Advies advies zal dienen uit te brengen. In geen geval is het zo, dat de Sociaal-Economische Raad is aangewezen om deze vakkundigheid te beoordelen; dit is in het ontwerp van wet ook niet zo geregeld. Bij algemene maatregel van bestuur zal worden vastgesteld op welke wijze van het voldoen aan deze eisen kan blijken. Een uitzondering hierop vormt slechts de mogelijkheid, dat de Sociaal-Economische Raad een bewijsstuk afgeeft als bedoeld in het derde lid van artikel 5, welk bewijsstuk voor de houder inhoudt, dat hij geacht wordt aan de eisen, bedoeld in het tweede lid van artikel 5, te voldoen. Alvorens een dergelijk bewijsstuk uit te reiken, zal de Sociaal-Economische Raad de vakkundigheid van de betrokkene dienen te beoordelen; voor deze beoordeling zal hij zich ongetwijfeld door deskundigen doen bijstaan. Ongetwijfeld zal de wet mede ten gevolge hebben, dat het aantal tussenpersonen zal worden beperkt, doch daarnaast zal de deskundigheid van de tussenpersonen groter worden dan voorheen, terwijl de ontwikkeling van het bedrijf in rustiger sfeer zal kunnen plaats vinden. Door de invoering van de titulatuur weet de verzekerde met wat voor soort tussenpersoon hij te maken heeft en zodoende kan hij zich enig idee vormen over de deskundigheid van de tussenpersoon, die hem benadert. De getroffen provisie-regeling waarborgt, dat de provisie binnen redelijke grenzen blijven. De regeling van het portefeuillerecht scheidt bestaanszekerheid voor vele tussenpersonen. Wie zich in de toekomst voor gevolmachtigd agent uitgeeft, is dat ook in feite en is geen tussenpersoon, aan wie bij wijze van gunst een decoratieve titel is verleend. Uit het boven-

staande blijkt wel, dat het geenszins zo is, dat de zaken blijven zoals zij zijn, behoudens een beperking van de concurrentie. De door de wet te bereiken verheffing van het assurantiebemiddelingsbedrijf betekent iets geheel anders dan alleen het weren van beunhazen ten gunste van gevestigde assurantiebemiddelaars.

De wetenschap, dat de onderhavige regeling vele misstanden in het bedrijf zal opheffen en het peil van het assurantiebemiddelingsbedrijf zal verheffen, acht de Regering een zodanig krachtige grond, dat zij de getroffen maatregelen alleszins verantwoord acht. Tenslotte mag niet uit het oog worden verloren, dat de onderhavige regeling mede de strekking heeft het algemeen belang te dienen door het bevorderen van een betere voorlichting van het publiek, dat door verhoging van het peil der assurantiebemiddeling gebaat zal zijn.

Ten antwoord op de vraag, wie als bona fide gelegenheidsagent en wie als beunhaas dient te worden beschouwd, moge onder verwijzing naar datgene, wat daarover in de voorgaande stukken is medegedeeld, nog worden opgemerkt, dat het verschil tussen beide categorieën in wezen is terug te voeren tot de wijze waarop de betrokken tussenpersoon te werk gaat. Is zijn optreden er uitsluitend op gericht om van een zich voordoende gelegenheid gebruik te maken om een verzekering te sluiten of slechts aan te brengen met als enig doel de daarvoor beschikbaar gestelde afsluitprovisie te innen, dan behoort bedoelde tussenpersoon tot de categorie der beunhazen. Is het echter de bedoeling van de betrokken tussenpersoon zich in de daarvoor beschikbare tijd serieus toe te leggen op het sluiten van verzekeringen, zodat hij zich zal beijveren om de nodige vakkennis te verkrijgen en zich geleidelijk een portefeuille te vormen, dan zal deze tussenpersoon als een bona fide gelegenheidsagent moeten worden beschouwd.

Ten aanzien van de heersende misstanden moge in de eerste plaats worden gewezen op de grote verspilling van werkkraft, die plaatsvindt, daar zo vele tussenpersonen, die vaak zo vele, doch ook vaak dezelfde maatschappijen vertegenwoordigen, zich allen, in hun verlangden verzekeringen af te sluiten, langs dezelfde adressen begeven, alwaar de kans tot het sluiten van een verzekering aanwezig is. Hierbij moet wel worden opgemerkt, dat dit verschijnsel zich voornamelijk voordoet bij de kleinere tussenpersonen.

Een tweede misstand is de hiervoor reeds genoemde ondeskundigheid van vele assurantiebemiddelaars, waardoor, zoals eveneens reeds werd vermeld, de verzekerden worden geschaad en onnodig verloop in het verzekeringsbestand wordt veroorzaakt. Daarbij sluit onmiddellijk aan de misstand, dat vele beunhazen zich met het sluiten van verzekeringen bezig houden. Behalve de nadelige gevolgen voor de verzekerden, die niet op de juiste wijze worden verzekerd, kan nog gewezen worden op de schade, die zij toebrengen aan hun deskundige beroepscollega's en wel enerzijds door de goede naam en het prestige ook van de bona fide tussenpersoon te benadelen en anderzijds diens mogelijkheden te verkleinen.

Op het stuk van de provisies bestaan evenzeer misstanden, doordat in sommige gevallen deze provisies een te groot deel uitmaken van de premie, dan wel een te hoge beloning zijn voor de verrichte werkzaamheden. Daarbij dient bedacht te worden, dat tenslotte de verzekerden de provisie betalen. Als unfair concurrentiemiddel (in uitzonderingsgevallen ook wel als gevestigde en algemeen aanvaarde usance) wordt ook vaak het middel van retourprovisie toegepast om zodoende tot een lagere premie-offerte te komen. Hoewel dit verschijnsel op zichzelf ook wijst op te hoge provisies, is het los daarvan bezien toch als een verwerpelijke methode van zaken doen te beschouwen.

Verwerpelijk is evenzeer de pressie, die — veelal door in nevenberoep werkzame tussenpersonen — wordt uitgeoefend op aspirant-verzekeringnemers en die kan worden uitgeoefend uit hoofde van een bijzondere verhouding tot die aspirant-verzekeringnemers. Een daarmee vergelijkbare misstand is het ongeoorloofd gebruik maken van uit hoofde van het hoofdberoep verkregen voorwetenschap.

Ook op het gebied van het berekenen van afmakingscourtage komen toestanden voor, die niet juist geacht moeten worden. Indien een tussenpersoon een apparaat te zijner beschikking heeft, dat de verzekeringnemer bij het geldend maken van zijn schade-aanspraken kan bijstaan, is het berekenen van een afmakingscourtage op zijn plaats, doch ook slechts in die mate als in overeenstemming is met de in doorsnee te verrichten diensten. Wanneer echter dit apparaat niet of zeer gebrekkig aanwezig is, dient de tussenpersoon geen afmakingscourtage in rekening te brengen, zeker niet nu hij daarmee het principe van een volledige vergoeding van geleden schade doorbreekt ten detrimente van de verzekeringnemer.

Al de hiervoor genoemde misstanden doen in hun geheel bezien afbreuk aan de verzekeringsgedachte en liggen meer dan eens ten grondslag aan het gemis aan waardering, dat somtijds ten aanzien van het verzekeringswezen in het algemeen aan de dag treedt.

In tegenstelling met andere leden, hier aan het woord, zijn de ondergetekenden van mening, dat het geen zin heeft alsnog te trachten de regeling van het assurantiebemiddelingsbedrijf over te laten aan het overleg tussen de verzekeraars en de tussenpersonen, aangezien de laatste zich (zoals blijkt uit het reeds eerder aangehaalde adres aan de Eerste Kamer der Staten-Generaal), in overgrote meerderheid op het standpunt stellen dat een zodanige regeling alleen op wettelijke basis kan worden verkregen. Ook met betrekking tot het portefeuille-recht kan om dezelfde reden een wettelijke basis niet worden gemist.

Voor de beantwoording van de door enige leden gestelde vragen naar aanleiding van enkele passages op bladzijde I van de Memorie van Toelichting mogen de ondergetekenden verwijzen naar hetgeen hieromtrent hierboven reeds is opgemerkt.

Ter beantwoording van de vragen, gesteld naar aanleiding van de deponering van volmachten bij de Sociaal-Economische Raad en het reeds bestaande instituut tot deponering van volmachten bij de firma De Vos en Zoon en de firma R. Mees en Zoonen, mogen de ondergetekenden allereerst verwijzen naar de Memorie van Toelichting, waarin bij de toelichting op artikel 21 is medegedeeld, dat de Regering prijs stelt op handhaving van het historisch gegroeide gebruik van deponering van volmachten bij genoemde firma's. Vervolgens is de eerste ondergetekende blijkens het Verslag van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ingegaan op het verzoek van de Commissie van Voorbereiding dier Kamer om bedoeld vierde lid van artikel 21 te wijzigen in dien zin, dat daaruit elke schijn van discriminatie zou verdwijnen en niet de gedachte zou rijzen, dat het bedoelde lid slechts ten doel had de gevolmachtigden ter beurze te Amsterdam en Rotterdam ontheffing te verlenen van een aantal bepalingen der wet. De ondergetekenden menen, dat uit deze gang van zaken niet opgemaakt kan worden, dat de Regering haar in de Memorie van Toelichting aangegeven standpunt zou hebben verlaten.

Er wordt derhalve naar de mening van de Regering geenodeloze rompslomp in het leven geroepen, terwijl evenmin van enige kritiek op het optreden van de hierboven genoemde firma's sprake is. Hoewel dus evenmin sprake is van een kunstmatige regeling, en de Sociaal-Economische Raad niet op het kompas van genoemde makelaars zal behoeven te varen, acht de Regering een nauw contact op dit stuk tussen bedoelde makelaars en de Sociaal-Economische Raad wel aangewezen.

Indedaad zal de Regering zich voor de vaststelling van de in artikel 5 bedoelde algemene maatregel van bestuur doen voorlichten door de Commissie van Advies, zoals trouwens ook de wet voorschrijft. Zij zal daarbij echter tevens gebruik maken van de ervaringen, die terzake zijn opgedaan bij de uitvoering van de middenstandswetgeving. Voor de beantwoording van de vraag, waarom niet geprobeerd wordt te bereiken dat de betrokkenen in onderling overleg tot een regeling komen, zij verwezen naar hetgeen daaromtrent hierboven is gezegd.

Voor wat betreft de opmerkingen van de Regering over het adres van de Vereniging voor Onderlinge schadeverzekeringsmaatschappijen, moge verwezen worden naar wat hierboven over de correspondenten van de onderlinge verzekeringsmaatschappijen is gezegd.

Voor de beantwoording van de vraag van enige leden, die vroegen of de wet ook van toepassing zal worden verklaard op tussenpersonen, wier hoofdwerkzaamheid ligt op het terrein van de volksverzekering, mogen de ondergetekenden wijzen op het tweede lid van artikel 3 van het ontwerp, dat stelt, dat bij algemene maatregel van bestuur wordt vastgesteld welke artikelen van de wet onder door de Sociaal-Economische Raad te stellen voorwaarden geheel of gedeeltelijk niet van toepassing zullen zijn op de tussenpersoon, die ten gunste van de Sociaal-Economische Raad aantoonde, dat hij, volgens in bedoelde algemene maatregel van bestuur vast te stellen normen, als volksverzekeringsagent moet worden beschouwd.

De ondergetekenden hebben kunnen constateren, dat in de afgelopen jaren op elk terrein van het verzekeringswezen (dus ook bij de tussenpersonen) vrije verenigingen zijn of zullen worden opgericht, alsook dat er besprekingen lopende zijn — ten dele met gunstig resultaat bekroond — die ten doel hebben tot federatieve samenwerking van bedoelde vrije verenigingen te komen. Daarbij vonden echter, zover de ondergetekenden bekend is, nog geen besprekingen plaats, die enige vorm van samenwerking in federatief of ander verband tussen verzekeraars en tussenpersonen beogen dan wel ten doel zouden hebben te komen tot de instelling van een bedrijfschap voor het verzekeringsbedrijf.

Artikel 2 lid 5. De mogelijkheid tot delegering van bepaalde bevoegdheden aan de Commissie van Advies heeft mede ten doel om zoveel als doenlijk is de bedrijfsgenoten in te schakelen.

Artikel 3 lid 2. Hoewel niet gezegd kan worden, dat alle hier-voor genoemde misstanden zich ook onder volksverzekeringsagenten

voordoën, daar deze vorm van assurantiebemiddeling voor het ontstaan van verschillende van deze misstanden niet veel aanleiding geeft, kan niet ontkend worden, dat een aantal daarvan ook onder de volksverzekeringsagenten voorkomt, en wel met name de ondeskundigheid, de beunhazerij en het oversluiten op grond van onzakelijke en onjuiste motieven.

Artikel 3 lid 4. Onder de werking van dit lid, hetgeen niet de bedoeling heeft loonbeheersend te werken, kan het kantoorpersoneel vallen, voorzover de werkzaamheden van dit personeel medebrengen dat het onder de categorie van tussenpersonen moet worden begrepen.

Artikel 5 lid 1, onder b. Voor de toepassing van dit lid is een exact begrip van de „stand” van de tussenpersoon naar de mening van de regering niet noodzakelijk.

Als kenmerken, voor de toepassing van dit lid van belang, zou gewezen kunnen worden op de vertrouwenspositie, die de tussenpersonen innemen, en de plicht tot geheimhouding van bepaalde gegevens door deze tussenpersonen.

Artikel 5 lid 2. Daar over de te stellen eisen van vakbekwaamheid het advies van de Commissie van Advies zal worden ingewonnen, hetgeen de Regering juist voor dit punt als zeer belangrijk beschouwt, kan de Regering hierover thans moeilijk een mening geven.

Artikel 8. Aanvankelijk deelde de Regering de hier naar voren gebrachte bezwaren tegen de openbaarheid van het C-register, doch datgene wat tegen dit standpunt in de Tweede Kamer der Staten-Generaal is aangevoerd, was voor haar aanleiding om op dit standpunt terug te komen.

Artikel 10 e.v. De assuradeuren achten de regelingen, getroffen in artikel 10 e.v., te ver gaan. In het bijzonder zouden zij met betrekking tot artikel 10 of alleen een exameneis of alleen een productie-eis gesteld willen zien.

Het steilen van de in artikel 10 e.v. bedoelde eisen heeft echter ten doel te voorkomen dat tussenpersonen, die aanvankelijk aan de eisen voor toelating voldeden en tenslotte om welke reden dan ook tot de beunhazen zijn gaan behoren, in de gelegenheid worden gesteld om hun werkzaamheden voort te zetten.

De Minister van Financiën,
P. LIEFTINCK.

De Minister van Economische Zaken,
VAN DEN BRINK.

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend met de mededeling van dit antwoord aan de Kamer haar Eindverslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld den 5den December 1951.

DE VOS VAN STEENWIJK
SCHIPPER
WENDELAAR
DE DREU.